

Het Belgische UBO-register – registratieplicht voor Belgische publiek verdeelde (open end) ICB's

Deze aanbeveling richt zich tot de leden van BEAMA¹; ze biedt hen een “best practice” aan voor het vervullen van de registratieplicht in het UBO-register² m.b.t. de Belgische publiek verdeelde (open end) ICB's.

De **eerste registratie in het UBO-register** dient in orde gebracht **tegen 30 september 2019**. Nadien vindt er een evaluatie plaats en blijft het mogelijk dat de overheid in de nabije toekomst verdere wijzigingen aanbrengt in de Wet en/of het KB³ die de basis vormen van het UBO-register. Er is dus rekening te houden met latere update(s).

De uitwerking van de aanbeveling is mogelijk gemaakt door de medewerking van experts uit de WG JUR & MIFID van BEAMA, alsook door de bereidwillige toelichting van ambtenaren uit de Administratie van de Thesaurie (FOD Financiën).

De toepassing voor ICB's wordt verduidelijkt via onderstaande drie aspecten:

1. De Wet en het KB worden toegepast op het **niveau van de koepel** van het fonds i.p.v. op het niveau van elk compartiment.
2. Momenteel is de registratie van de UBO's **enkel vereist voor de fondsen met een vennootschapsvorm (BEVEK)**. De fondsen die zelf geen juridische persoonlijkheid hebben (GBF) zijn op dit ogenblik niet in scope. Deze dienen vooralsnog geen registratie van UBO's te doen.
[Dit kan evenwel later bij herziening van de wet en/of het KB veranderen.]
3. De identificatie van de UBO in een BEVEK wordt geacht afdoende te gebeuren:
 - 3.1. via de controle van het **register van aandeelhouders** voor wat de **nominatieve aandelen** betreft, minstens jaarlijks;
 - 3.2. Voor de **aandelen onder gedematerialiseerde vorm**, wordt telkens **het hoofd van de piramide** (HOP⁴) geïdentificeerd. Bemerkt daarbij dat deze

¹ BEAMA vzw heeft tot doel om, zonder afbreuk te doen aan de autonomie van haar leden, het beroep van “Asset Management” te vertegenwoordigen alsook de activiteit van ‘Asset Management’ in België te ontwikkelen, en zijn imago en dat van zijn leden te bevorderen. Voor verdere informatie over de organisatie, zie de BEAMA website www.beama.be.

² Het Belgische UBO-register is digitaal. De praktische uitwerking van het register kan je consulteren via <https://financien.belgium.be/nl/ubo-register>. Hier zijn de gebruikershandleidingen en een algemene FAQ opgenomen, alsook de toegang tot de online registratietool.

³ Wet van 18 september 2017 en KB van 30 juli 2018.

⁴ De structuur van de “HOP” alsook de inschrijving in het aandelenregister via “Nominee” zijn uitgebreid beschreven in de bijlage bij deze aanbeveling).

laatste op zijn beurt als financiële instelling/tussenpersoon opnieuw aan een AML-beleid onderworpen is. Voorts wordt de leden aangeraden om dit voor gedematerialiseerde aandelen verder aan te vullen met een controle via de **“attesten” die door de aandeelhouders neergelegd worden n.a.v. de jaarlijkse algemene vergadering** van de BEVEK.

Voor de gedematerialiseerde aandelen geldt algemeen dat de wettelijke verplichting m.b.t. het AML-KYC beleid berust bij de financiële instelling waar de eindbelegger zijn effectenrekening heeft. Dit werd nl. voorzien door de wetgever bij de *Afschaffing van de aandelen aan toonder*. Sindsdien bestaat er nog enkel het onderscheid tussen “aandelen op naam” (beleggers die via het nominatieve aandelenregister gekend zijn voor de vennootschap), of “aandelen onder gedematerialiseerde vorm” met beleggers die anoniem blijven voor de vennootschap maar daarentegen gekend zijn bij de financiële instelling die hun effectenrekening aanhoudt.

Toelichting bij de drie aspecten:

Ad 1. De Wet en het KB worden toegepast op het niveau van de koepel van het fonds i.p.v. op het niveau van elk compartiment.

Er bestaan argumenten om de Wet en het KB op het niveau van het compartiment toe te passen:

- Een compartiment, als categorie van rechten van deelneming waarbij elke categorie overeenstemt met een afzonderlijk gedeelte of compartiment van het vermogen, is immers een gesegregeerde entiteit binnen de vennootschap (art. 12, §1 en art. 17, §1 UCITS Wet);
- Op verzoek van de Raad van bestuur van de vennootschap of van de commissaris van het gemeenschappelijk beleggingsfonds kan of moet een Buitengewone Algemene Vergadering van het compartiment bijeengeroepen worden (art. 14, §2 UCITS Wet). Zo'n Buitengewone Algemene Vergadering van één compartiment zal echter niet rechtsgeldig kunnen beslissen over zaken die de vennootschap in zijn geheel aangaan. In de praktijk kan een BAV van één compartiment enkel beslissen over fundamentele zaken zoals ontbinding, fusie of andere herstructureringen van het compartiment, indien dit zo voorzien is in de statuten van de vennootschap / het beheerreglement van het Gemeenschappelijk Beleggingsfonds (art. 148, §1 en art. 164 UCITS KB).

Echter, de beslissingsmacht van een compartiment over de ganse vennootschap is quasi nihil:

- de rechten van de deelnemers en schuldeisers met betrekking tot een compartiment of die zijn ontstaan naar aanleiding van de oprichting, de werking of de vereffening van

een compartiment, zijn beperkt tot de activa van dit compartiment (art. 12, §4 en art. 17, §4 UCITS Wet);

- de vereffening van een compartiment leidt niet tot de vereffening van een ander compartiment of van de vennootschap. Enkel de vereffening van het laatste compartiment (in welk geval de activa en passiva van het laatste compartiment de activa en passiva van de vennootschap vormen) leidt tot de vereffening van de vennootschap. (art. 12, §2, 2de al. en art. 17, §3, 2de al. UCITS Wet).

De conclusie is dat zelfs als één bepaalde aandeelhouder / deelnemer een betekenisvol belang aanhoudt in één compartiment, zijn zeggenschap over de vennootschap en de andere compartimenten quasi nihil is.

Bovendien is de wetgeving op een vrij consistente manier (Richtlijn, Wet, Koninklijk Besluit) van toepassing op vennootschappen, en niet op compartimenten.

Het gehele wetgevend kader in verband met het UBO-register dient dan ook geïnterpreteerd te worden als zijnde van toepassing op de fondsstructuur (BEVEK of GBF) en niet op het niveau van de afzonderlijke compartimenten.

Ad 2. Momenteel is de registratie van de UBO's **enkel vereist voor de fondsen met een vennootschapsvorm (BEVEK).**

De registratie in het UBO-register is momenteel vereist voor alle ondernemingen die opgenomen zijn in de Kruispuntbank Ondernemingen (KBO). De sleutel (het ondernemingsnummer ter identificatie in het KBO) is ook vereist voor de registratie in het UBO-register.

GBF's hebben zelf geen juridische persoonlijkheid en zijn momenteel dus ook niet opgenomen in het KBO. Momenteel zijn de GBF's ook niet in scope van de registratieplicht UBO-register.

[Dit kan evenwel later bij herziening van de wet en/of het KB veranderen.]

Ad 3. De identificatie van de UBO in een BEVEK – “nominatieve aandelen” versus “aandelen onder gedematerialiseerde vorm”. Tussenkost van het Hoofd van de Piramide (HOP). De inschrijving als Nominee.

Zie de toegevoegde bijlage « UBO Register_HOP Explanation_nl » (12 pp.)

De informatieplichtige wordt geacht “alle mogelijke middelen” uit te putten om een UBO te identificeren die min. 25% van de uitstaande aandelen of van het kapitaal van de vennootschap bezit of die zeggenschap heeft over de vennootschap via andere middelen (art. 4, 27°, a) iii van de Wet).

Enkel dan, en bovendien “op voorwaarde dat geen gronden voor verdenking bestaan” (id.), kunnen de personen die behoren tot het hoger leidinggevend personeel van de informatieplichtige aangeduid worden als uiteindelijk begunstigen.

In dit laatste geval dient de informatieplichtige een passend bewijs te leveren van de stappen die zijn ondernomen om de informatie te verkrijgen over de UBO en de redenen waarom deze informatie niet kon worden verkregen (FAQ UBO-register, 27/09/2018, vraag 2).

Voor publieke fondsen, ingeschreven op de lijst van FSMA (UCITS/AIF), is een jaarlijkse controle van het register van aandeelhouders (nominatieve aandelen) om aandeelhouders die meer dan 25% van de uitstaande aandelen of van het kapitaal van de vennootschap bezitten te identificeren, voldoende om te beantwoorden aan de vereisten van de Wet.

Immers,

- het fonds heeft geen informatie over de positie en de identificatie van de individuele aandeelhouders van gedematerialiseerde aandelen – die informatie hoort toe aan de instellingen die de gedematerialiseerde aandelen op rekening op naam van hun klanten aanhouden. Elk van deze instellingen afzonderlijk kan niet de vereiste controles uitvoeren omdat zij niet over de geaggregeerde gegevens van het fonds beschikken. Het Hoofd van de Piramide heeft bovendien enkel zicht op de geaggregeerde gegevens voor elke instelling die gedematerialiseerde effecten aanhoudt voor rekening van de investeerders.
- Bovendien, als een houder van gedematerialiseerde aandelen meer dan 25% van de aandelen of van het kapitaal van de vennootschap bezit, is zijn zeggenschap over de vennootschap beperkt tot de verantwoordelijkheden eigen aan de Algemene Vergadering. Het dagelijks beheer komt toe aan de Raad van Bestuur met een belangrijke delegatie van kerntaken aan de beheervenootschap. Fundamentele daden van beschikking waarvoor de Algemene Vergadering bevoegd is (wijziging van de statuten, verandering van bewaarder en/of beheervenootschap, ontbinding, fusie of andere herstructurering) zijn bovendien onderworpen aan de voorafgaandelijke goedkeuring van het FSMA, net als de benoeming van de bestuurders.

In de praktijk zal blijken dat publieke fondsen geen UBO kunnen identificeren op die manier, en dat dus het hoger leidinggevend personeel aangeduid worden als UBO.

§§§

BEAMA - Datum afsluiten redactie van de tekst : 31/03/2019.

Bijlage: «UBO Register_HOP Explanation_nl» (12 pp.).